

19.01.36

39b (מסנה יז) → 40b (מסנה יז)

1. כִּבְדוֹ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֱלֹהֶיךָ לְמַעַן יֵאָרְיֶכָו יָמֶיךָ וְלַמַּעַן יֵיטֵב לָךְ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ: דברים ה, טו

2. שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם וְאֶת הַבְּנִים תִּקַּח לָךְ לְמַעַן יֵיטֵב לָךְ וְהֵאָרְכָתָּ יָמֶיךָ: דברים כב, ז

3. לְמַעַן תִּפְשֵׁת אֶת בַּיִת וְשָׂאֵל בְּלִבְּךָ אֲשֶׁר נָזְרוּ מֵעַלֵי בְּגִלוּלֵיהֶם כְּלָם: יחזקאל יד, ה

4. וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל אֵיךְ אֵלֶיךָ וְשָׁמַע שְׂאוּל וְהִרְגֵנִי וַיֹּאמֶר ה' עֲגַלְתָּ בְּקֶרֶת תִּקַּח בְּיָדְךָ וְאָמַרְתָּ לְזַבַּח לַה' בְּאֹתִי: שמואל א טז, ב

5. בָּרַכְו ה' מִלְּאֲכִיו גִּבְרֵי כַח עֲשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ: תהלים קכ, כ

6. רָדִף צִדְקָה וְחֶסֶד יִמְצָא חַיִּים צְדָקָה וְכִבּוֹד: משלי כא, כא

7. סוֹר מִרַע וְעָשָׂה טוֹב בְּקֶשֶׁת שְׁלוֹם וְרִדְפָהוּ: תהלים לד, טו

8. לְאֵהָבָה אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ לְשִׁמְעַ בְּקוֹל וְלִדְבָקָה בּוֹ כִּי הוּא חַיִּיד וְאֵהָבָה יָמֶיךָ לְשִׁבְתָּ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע ה' לְאֲבֹתֶיךָ לְאֲבָרְהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לְתֵת לָהֶם: דברים ל, כ

9. אָמְרוּ צְדִיק כִּי טוֹב כִּי פָרִי מֵעֲלִילֵיהֶם יֵאָכְלוּ: ישעיהו ג, י

10. אוֹי לְרָשָׁע רַע כִּי גִמּוֹל יִדְוֶו יְעָשֶׂה לוֹ: ישעיהו פרק ג פסוק יא

11. וַיֵּאָכְלוּ מִפְּרֵי דְרָכָם וּמִמַּעַצְתֵיהֶם יִשְׁבְּעוּ: משלי א, לא

12. אֲזַ נְדַבְרוּ יִרְאֵי ה' אִישׁ אֶת רַעְהוּ וַיִּקְשָׁב ה' וַיִּשְׁמַע וַיִּכְתַּב סֵפֶר זְכוּרוֹת לְפָנָיו לְיִרְאֵי ה' וּלְחֹשְׁבֵי שְׂמוֹ: מלאכי ג, טז

13. אֲנִי אִם רָאִיתִי בְלִבִּי לֹא יִשְׁמַע אֲדֹנָי: תהלים סו, יח

14. שְׁמַעִי הָאֲרֶץ הִנֵּה אֲנִי מְבִיא רָעָה אֶל הָעָם הַזֶּה פְּרֵי מַחְשְׁבוֹתָם כִּי עַל דְּבָרֵי לֹא הִקְשִׁיבוּ וְתוֹרַתִי וַיִּמְאַסּוּ בָהּ: ירמיהו ג, יט

15. וְאַתֶּם בַּיִת יִשְׂרָאֵל כֹּה אָמַר אֲדֹנָי ה' אִישׁ גְּלוּלֵיו לְכוּ עֲבְדוּ וְאַחַר אִם אֵינְכֶם שְׁמַעִים אֲלֵי וְאֶת שֵׁם קִדְשִׁי לֹא תַחַלְלוּ עוֹד בְּמִתְנַתִּיכֶם וּבְגִלוּלֵיכֶם: יחזקאל כ, לט

16. טוֹבָה חֻקָּמָה מִכְּלִי קֶרֶב וְחוֹטֵא אֶחָד יֵאָבֵד טוֹבָה הַרְבֵּה: קהלת ט, יח

17. וְאַתֶּה בֶן אָדָם אָמַר אֶל בְּנֵי עַמּוֹךְ צְדָקַת הַצְדִּיק לֹא תַחַלְלוּ בָיוֹם פִּשְׁעוֹ וְרַשְׁעַת הַרְשָׁע לֹא יִפְשַׁל בָּהּ בָּיוֹם שׁוֹבוֹ מִרְשָׁעוֹ וְצְדִיק לֹא יוֹכַל לְחַיּוֹת בָּהּ בָּיוֹם חֲטָאוֹ: יחזקאל לג, יב

- I מצוה אחת” reward for someone who fulfills משנה יז
- a blessed with bounty, live a long life and inherits the Land (world to come?)
- i note: inverse for those who do not do “מצוה אחת”
- b assumption: meaning of מצוה אחת – any מצוה
- i challenge: (פאה א:א) lists 4 מצוות which lead to a good life in this world
- ii answer (ר' יהודה): meaning of our משנה is if someone has credit for 1 מצוה more than ½ מצוות and ½ עבירות
- 1 Challenge: does that mean that those 4 (פאה א:א), even if he is “in the red”, he’ll still have a good life?
- 2 Answer: it means that if he is otherwise “even”, one of those four “tips the scales”
- iii Challenge: ברייתא that if someone has majority זכויות, life is bad (to cleanse him for עוה"ב) – inverse for עבירות רובו
- 1 Answer1 (אב"י): the “good” of our משנה is עוה"ב, but in this world he suffers
- 2 Answer2 (רבא): that ruling follows יעקב ר' – there is no reward in this world for any מצוות:
- (a) בעוה"ב (reward) תחיית המתים (reward) all מצוות which list “long life” as a reward (e.g. vv. 1-2) depend on
- (b) challenge: ר' saw a son fulfill father’s request of שלוח הקן & fall –perhaps the actor was בעבירה
- (i) answer: ה' doesn’t reckon רעה מחשבה
- (ii) Challenge: perhaps he was מהרהר בע"ז (as per v. 3 – ה' does reckon that thought)
- (iii) Answer: that was ר'’s observation – why didn’t כא"א & שלוח הקן protect him from ע"ז מחשבת ע"ז?
- (c) Challenge: (how could ר"י have seen it happen): שלוחי מצוה אינו ניזוקין
- (i) Answer: perhaps it was a weak ladder, where even being a מצוה שליח doesn’t protect (as per v. 4)
- iv Challenge: even if someone avoids sin, he gains all that good
- 1 Answer: that is in circumstance when faced with temptation and he restrains himself (stories) – v. 5
- v Revisit (פאה א:א): sources for ת"ת שלום, הבאת שלום, ת"ת (v. 2)?
- 1 Answer: שלוח הקן is only good to ה', others are good to ה' and people (as per vv. 9-10 – imperfect רשע ורשע)
- c Differences between חובה and זכות
- i זכות only פירות
- 1 challenge: v. 11 –
- (a) answer: that only relates to sins that bear fruit
- ii thought: only good intentions are reckoned as if done (if אונס prevents completion) - as per v. 12
- 1 not: sinful intentions – as per v. 13
- 2 challenge: v. 14 –
- (a) answer: a bad thought that bears fruit is reckoned
- 3 challenge: v. 3
- (a) answer 1: that is uniquely ע"ז מחשבת ע"ז which is more severe
- (b) answer2: follows “היתר דר' הונא” – once he’s sinned, further thoughts are reckoned
- d homily: on v. 15 – better to violate a sin discreetly than to create public חילול ה' (further observations about חילול ה')
- e homily: on v. 16 – a person should always view himself – and the world – as ½ זכות, ½ חובה – and 1 act tips the scale
- f application: of v. 17 – rewards/punishment of lifelong behavior can be turned around at “last minute”
- i note: a righteous man who “goes sour” only loses all if he regrets his good acts (תוהו על הראשונות)